rum. nolle petitū tramitē ostēdere veritatꝫ
Alio modo querūt euasionē aliqui dicen-
tes ꝙ ille assertōes pñt exponi rationabili
ter/addēdo glosas aliq̄s/sicut exponunt ꝓ
positiōes morales de sacra scriptura/ vt il-
la maleficos nō patieris viuere/q̄ genera-
liter intellecta esset falsa. Addūt ꝑ regl'a qđ
nulla ꝓpositio dānanda est/q̄ pōt trahi ad
bonū sensum. Sed illa respōsio cū sua ad
ditione ꝑniciosissima est/ꝛ ꝯtra oēm eccle
siasticū ritū/qꝛ sic fundabāt se heretici/pro
ut vidimus in ꝛ vicklef et huss/qui dum vꝛ
gebātur/confugiebāt ad glosas Unde pro
positiōes vniuersales de sacra pagina pñt
et debēt aliter exponi/q̄ꝫ ꝓpositiōes mgr̄i
Johannis parui/primo qꝛ scriptura sacra
exponit suas regulas ꝑ semetipas ſm di-
uersos passus scripture ꝛ iuxta sacros do-
ctores. Nō sic aūt inuenit qđ magister Jo
hannes parui se exposuerit/imo potiꝰ op-
positū ꝯsiderādo causas dicēdi Secunda
qꝛ scripture sacre debet talis reuerentia/ꝙ
non licet eā esse falsam in aliquo sensu lr̄ali
Non sic est de propositione predicti parui
vel alterius doctoris ꝛc. ¶ Finit

E **Sequitur declara-**
tio veritatū que credende sunt de necessita
te salutis edita per eundem dominum can
cellarium parisiensem.

Declaratio cōpendiosa/q̄ ve-
ritates sint de necessitate salu
tis credende. que de sola pro
babilitate tenēde. que de pie
tate fidei reputande. et q̄ sint
impertinētes iudicāde. Et h̄
sub distinctione vel gradu sextuplici. qui
ad quaternariū reducit. Pro solutōe dubi
tatiōis. q̄ nuꝑ mouebat̄ i sermone de nati-
uitate btē virgīs marie ꝯsideratiōe secūda

¶ Primus gradus

¶ Primus gradus veritatū credendarum
est canon totiꝰ scripture sacre ꝛ singuloꝝ q̄
in ea lr̄aliter asserta sūt. Sic videlicet ꝙ nō
stat cū fide vt aliq̄s dissentiat ꝑtinacit̄. ali-
cui ꝯtēto in eadē scriptura. ad intellectū spi
ritussctī. q̄ est vere ꝛ ꝓprie sensus lr̄alis Si
allegatio q̄rit̄ sufficit illud Math. v. Amē
q̄ppe dico vob̄. Donec trāseat celū ꝛ terra
iota vnū aut apex nō ꝑteribit a lege donec
oīa fiāt Sequit̄ Amē dico vob̄ Celū ꝛ ter
ra trāsibūt. v̄ba aūt mea nō trāsibūt. Con-
stat aūt ꝙ canō biblie. lex est dei ꝑ reuelati-
onē habita. cuiꝰ assertiōes lr̄ales innitun-
tur huic vnico lr̄ali ꝑncipio. Om̄e reuela
tū a deo est verꝝ. ꝛ ꝙ scꝑtura sacra diuinitꝰ
est a deo reuelata. sic ꝙ in oī sua ꝑte. est ver
bū dei qđ trāsire nō pōt. facit ad hoc disti.
ix. decreti capitulis. Ego solis. Si ad sa-
cras. Et quis nesciat.

Secundus gradus

¶ Secūdus gradus veritatū ab eccl'ia de
terminataꝝ est. q̄ ab indubitata relatione
apl'oꝝ. ꝑ successionē ꝯtinuam deuenerunt
Est aūt hec eccl'ie autoritas tāta. vt diceret
Augu. Euāgelio nō crederē. nisi me auto-
ritas eccl'ie cōpelleret. Quāq̄ꝫ vicissim dici
possit. eccīe nō crederē. si non autoritas sa
cre scꝑture impelleret Et ita diuersis respe
ctibꝫ. autoritas vtraq̄ꝫ mutuo se cōfirmat.
¶ Attēdendū tn̄ est. ꝙ nō oīa q̄ tradit vel
tolerat eccīa publice legēda. sunt de necessi
tate salutꝫ credēda. sic patebit ex q̄nto et se-
xto gradibꝫ veritatū. sed dūta xat illa q̄ sub
diffinitiōe iudiciali tradit esse credēda. vl'
opposita reprobāda ꝯcurrēti vniuersali to
tius eccl'e ꝯsensu implicite vel explicite ve
re vel interpretatiue.

¶ Tertius gradus

¶ Tertius gradus est veritatū specialiter
aliq̄bꝫ reuelataꝝ. q̄ ab illis q̄bꝫ reuelatio fa
cta est. absq̄ꝫ vlla dubitatiōe credēde sunt.
Alioquin nō esset reuelatio. de cuiꝰ ratiōe
est vt sit certa. Ceteri vero q̄bꝫ nō est huius
modi reuelatio facta nō obligant̄ credere.
nisi ꝑ miraculū vel scripturā sacrā. ꝛ preci-
pue ꝑ ecclesiā det̄ certitudo. Sic enī iohēs
baptista missionē suā oñdit ꝑ scripturā ꝓ-
pheticā. Et apl's ꝓpterea ꝯtulit euāgeliū su
um qđ habuerat ꝑ reuelationē cū petro et
aliis de eccīa. nō ꝙ dubitaret de illo euan
gelio. peccasset enī. Nec dixisset etiā si an-
gelꝰ de celo aliđ vob̄ euāgelisauerit anathe
ma sit. Sꝫ idō ꝯtulit euāgelium suū. vt ap
probaret̄ ꝑ ecclesiā ad credulitatē alioꝝ. et
nō ad suā. qꝛ dixit ꝙ nihil sibi ꝯtulerūt pe-
trus ꝛ ceteri. sꝫ dextras dederūt cū cogno-
uissent gr̄am dei q̄ data erat sibi. ¶ De-
muꝫ triplex hmōi gradꝰ v̄itatū reducit̄ ad
vnū scꝫ ad v̄itates q̄ credi debēt imediate
et explicite a deo reuelate esse.

Quartus gradus

f

Quartus gradus cõtinet veritates oẽs et singulas q̃ concludũtur ex p̃missis veritatib̃ in consequẽtia certa in lumine fidei vel in euidẽti lumine naturali q̃uis nõ in propria forma verbor̃ illic habeant. Quẽ admodũ ista veritas est de necessitate salutis tenẽda. q̃ christus habuit neruos ⁊ venas. q̃uis in scriptura sacra nõ habeat in propria verbor̃ forma. Et ita de similib̃ sine numero. qm̃ ista est euidẽs ꝛ sequẽtia nedũ in lumine fidei sed in lumiẽ naturali apud philosophos ꝛ̃ps fuit ver⁹ hõ. ergo christus habuit neruos ⁊ venas. Propterea sine temeritate fidei vel discrimine fuerunt aliqũ q̃stiões fidei ad p̃hos paganos per christianos deducte. q̃ videre poterãt acuti philosophi. q̃d ex p̃supposita lege nostra. licet ab eis non credita. consequenter esset dicendũ in bona ⁊ euidẽti conseq̃ntia Et hic est secundus gradus principalis. primis tribus ad vnum reductis.

Quintus gradus

Rursus in quinto gradu q̃ tertius ẽ modo dicto reponũtur veritates ille q̃ ex veritatib̃ q̃druplicis gradus añdicti. vel aliq̃bus ear̃ deducũtur in consequẽtia tãtummodo ꝓbabili vel topica. Vel dũ in antecedẽte ponit̃ ꝓpositio q̃ ad fidẽ est impertinẽs q̃uis supponat̃ esse vera. Dicit autẽ aristo. Illud est ꝓbabile q̃d oĩbus ⁊ maxime sapiẽtib̃ ver̃ apparet. nõ aũt illud q̃d indoctis videt̃ esse ver̃ dicit̃ ꝓbabile quia stultor̃ infinitus est numer⁹. Veritas aũt omnino impertinẽs ad fidẽ. illa sola dicitur q̃ nec in consequẽtia euidẽti. nec in cõsequẽtia ꝓbabili. neq̃ certa. sequit̃ vl repugnat. Porro dũ ꝓpositiõib̃ fidei apponit̃ aliq̃ que nõ est de fide. tũc totus q̃d est vna copulatiua. non põt simpliciter dici de fide. q̃ sequit̃ debiliorẽ partẽ. vt si in ea ess̃ vna ꝛtingẽs. tota esset ꝛtingẽs q̃uis eẽnt multe necessarie. Dicit̃ nihilominus talis propositio ad cuius verificationẽ req̃ritur vna ꝓpositio non pertinẽs ad fidẽ q̃ sapit̃ fidẽ. si sit vera. vel q̃d sapit heresim si sit falsa. Et sic põt describi ꝓpositio sapiens heresim. Q̃ est ꝓpositio ex cuius concessione. coassumpto aliq̃ quod nõ põt rationabiliter negari. sequit̃ heresis in fide vt si q̃s diceret q̃ b̃tus gregor⁹ non fuisset papa. q̃ supposito q̃ nõ possint rationabilit̃ negari historie dicẽtes ip̃m fuisse rite electũ ⁊ susceptum in papã. licet nõ sint de fide. sequitur ista heresis. q̃ rite electus in papã non est nec fuit papa. Vñ nõ est ꝓpositio ita catholica si sibi iungat̃ aliq̃d impertinẽs ad fidẽ. quin totũ hoc cõplexũ remaneat ad fidẽ impertinẽs. Exemplum vt ista ꝓpositio. Biblia est falsa. est hereticalis. ⁊ si adderet̃ q̃ biblia quã hẽt iohãnes est falsa. nõ esset hereticalis de se. licet dici posset sape heresim. supponẽdo q̃ iohẽs nõ haberet bibliam nisi correctã. Postremo in casib̃ huius q̃nti gradus ⁊ sexti sequẽtis. Verũ est q̃ cause fidei referẽde sunt ad papã vl sacr̃ conciliũ. si sup eas fieri debeat determinatio vel articulus artãs oẽs. Secus ĩ alĩs causis. q̃ tres p̃mos gradus ⁊ quartũ respiciunt. nisi forte p appellationem.

Sextus gradus

Demũ in sexto gradu q̃ quart⁹ ẽ mõ dicto. collocant̃ veritates ille q̃ tantũmõ faciunt ad nutriẽdã vel fouẽdã deuotiõis religiosam pietatẽ. q̃ si magis inducũtur ad inflãmandũ affectũ. q̃ ad instruendũ intellectũ vbi pietas deuota magꝭ aspicit̃ q̃ veritas certa. vbi h̃ vnuꝫ reprobat̃ si adesset assertõis temeritas p̃ꝰq̃ elucidaret̃ alio mõ p ecclesiã vel rationẽ certã ipa ꝛitas. Aut si supstitionẽ. h̃ ẽ religionẽ supfluã. ⁊ vanã induceret. Vñ sicut dicit aristote. Nihil refert quedã falsa. ꝓbabilioꝛa eẽ q̃busdã verꝭ Ita nihil refert. quedã falsa. pie credi. non q̃ ea ratiõe q̃ falsa sunt. vel si sciunt̃ esse falsa credi p̃ñt. ꝓcul h̃ a pietate fidelũ. Sed cadit existimatio. vel pia credulitas. nõ super veritate vel falsitate. ꝭz tm̃mõ sup apparẽtia vel ꝓbabilitate. Et h̃ vtiq̃ nõ est periculosuꝫ vel falsuꝫ. q̃ ꝓstat de apparẽtia ⁊ ꝓbabilitate dũ falsitas vel ꝛitas ignota est. Propterea sapiẽtissime dicit hieronimus q̃ de talib̃ eligibil⁹ est pie dubitare q̃ temere diffinire. Sic stat q̃libet ꝛtradictorior̃ esse ꝓbabile. ⁊ vnũ stat cũ altero. non in veritate ꝭz i ꝓbabilitate. Sic diuersis respectib̃. vtrũq̃ ꝛtradictorior̃ credi põt cũ fidei pietate dũ m̃ñ sit anim⁹ ab assertiõe pertinaci alien⁹. Respicit aũt iste gradus legẽdas ⁊ miracula scior̃ vitas patr̃. visiones deuotar̃ p̃sonar̃ recitatiões ⁊ opiniones sacror̃ doctor̃ q̃ oĩa suscipit eccl̃a et legi p̃mittit nõ q̃ determiet talia de necessitate salut̃ eẽ credẽda ꝭz q̃ ꝓficiũt ad cõmouẽdos affectus pios fidelũ. ⁊ in edificationẽ

ipoꝝ. dū in talibus nihil de certitudine sci
tur esse falsum. q̄uis etiā ne sciat illud certi
tudinaliter esse verum quod oportet. nec
vt tale credendū proponit Ita q̄ magꝫ hic
attendit id qd̄ pia recogitatiōe fieri potuit
q̄ illud qd̄ factū est. Et hoc apud oratores
creberrimū repit q̄ ex alioꝝ psonis dicunt
ea nō q̄ psone dixerūt. sed q̄ dicere potuerūt
sicut in legēda btē Agnetis ⁊ beati Seba
stiani/ ⁊ similium continetur.

Sequūtur alie pro
positiones corollarie que particulari⁹ ma
teriam elucidant.

Primū corollariuz

Falsum blasphemū ⁊ hereticū est assere
re q̄ sensus lr̄alis sacre scripture sit aliquā
do falsus. patet ex dictis. in primo gradu/ ⁊
qm̄ s̄m augustiuū. solūmodo pōt ex sensu
lr̄ali sacre scripture. efficax argumentuz su
mi. Non aūt esset efficax argumentū si sen
sus lr̄alis nedū in dubiū. sed in falsum ver
teret. Atuero ꝓpter concordantiā aliquoꝝ
si videant aliter dixisse. dicimus. q̄ aliō est
litera. aliud est sensus lr̄alis/ Vel q̄ de sen
su lr̄ali scripture sacre improprijssime locu
ti sunt. Est eni sensus lr̄alis. vere ⁊ ꝓprie di
ctus ille quē spūssanctus pricipaliter intē
debat: et qui ex circūstantijs lr̄e scripture sa
cre trahi pōt ⁊ debz. sicut expositores sacri
fecerūt atq̄ docuerūt. Alioq̄n periret om
nis soliditas probatōis a scriptura sacra si
cut arguit Augustinus. ad hieronimum. ⁊
habet distin. ix. Si in aliq̄ sensu suo lr̄ali
esset falsa/ qꝛ pspicuū est q̄ falsum nihil ꝓ
bat. et respōdens poterit semper dicere ad
antecedēs sumptū. de sensu lr̄ali scripture.
q̄ sensus lr̄alis bn̄ est falsus/ ⁊ ita nihil pro
bat. qꝛ regula nō tradit ab aduersarijs quā
do est falsus et quando verus.

Secūdū corollariū

Falsum blasphemū et hereticū est asse
rere. q̄ de notis ꝑ experientiā vel de euidē
tibus ꝑ rationē naturalē nō sit fides etiam
proprie dicta. Licet nō sic sub ratiōe expe
riētie. vel euidētie ratiōis naturalis fides
habeat. sed alio respectu. innitēdo scz diui
ne reuelatiōi. ꝓut fides est ex auditu fidei ꝑ
verbū xp̄i. ad Ro. ix. Patet qm̄ p̄cepta de
calogi. euidētia sunt in lumine naturali. et
ista. Deus est. Similiter q̄ roma fuerit vl'
hierl'm/ fuit notū est ꝑ experientiā. Dec ni
hilominus ꝓut nob in scriptura sacra tra
dunt. tanq̄ approbata ꝑ ecclesiā/ sunt cer
ta fide tenēda/ qm̄ credulitas oīm tradito
rū in sacra scp̄tura innitit huic p̄ncipio so
lū credito ⁊ naturaliter in euidēti. q̄ tota sa
cra scp̄tura a deo reuelata est Remanet eui
dēs totū sub hac credulitatis ratōe. Vñ
consequēter inferri posset q̄ tot sunt arti
culi fidei. q̄t sunt veritates ꝯtēte in scp̄tura
sacra. nisi forte fiat restrictior acceptio. arti
culoꝝ fidei. ꝑ illis tm̄mō v̄itatib q̄ ꝯtinēt
in symbolo apl'oꝝ q̄ scz de directo. ⁊ imme
diate respiciūt mysteriū gl'ose trinitatꝫ ⁊ in
carnatiōis bn̄dicte. q̄uis eadē sit vtrobiq̄
generalis. ratio credēdi. scz diuina reuela
tio. In tantū. q̄ sub hac ratione nō minus
alie credēde sint firmiter h̄ est absq̄ formi
dine de opposito/ ꝓpositiōes ꝯtingētes de
futuro q̄ ꝓpositiōes necessarie. Sicut ap
paret de ista. resurrectio mortuorum erit.
Possent ꝯsequēter inferri plurima. qua
lis sit vel nō sit antoritas ꝯdēdi articulos
fidei. ⁊ si possit fieri nouus articul⁹. Si p̄
terea possit fieri ꝓpositio heretica de nō he
retica. Si deniq̄ possit esse aliq̄s nescien
ter hereticus. et ita de plurimis que breui
tas iubet omittere.

Terciū corollariū

Falsum blasphemū ⁊ hereticū est assere
re q̄ p̄cepta decalogi nō sint de fide etiā ꝓ
prie dicta q̄uis reputari debeāt euidētia ī
lumīe naturali. patet ex declaratōe p̄misso
rū. Vñ Math. v. Qui igit soluerit vnuz
de mandatis istis minimis. ⁊ docuerit sic
hoīes. minim⁹ vocabit ī regno celorū. Et
accipit ly minim⁹ negatiue. i. null⁹. ⁊ ita se
parat⁹ a regno celoꝝ. quod est ecclesia ⁊ he
reticus iudicādus si se nolit corrigere.

Quartū corollariū

Falsum blasphemū ⁊ hereticū est assere
re q̄ assertōes opposite p̄ceptꝫ decalogi nō
spectēt ad fidē tanq̄ repugnātes fidei Aut
q̄ nō sint iudicio fidei reprobāde. Et q̄ iu
dices ordīarij. nō habeāt sup his reprobā
di ⁊ ꝯdēnādi facultatē. vbi notorie scādali
sant. Patet ex p̄missis. Addito q̄ assertio
ꝓpositiōis ad vnā ptē notat fixā adhesiōez
cū remotiōe ꝓbabilitatꝫ alteri⁹ ptis. Et h̄ ī
falsis ꝓpositiōib sine manifesta temeritate
et ꝑtinacia neq̄q̄ fieri pōt. Primum co